

УДК 37:004:811.111'373.7

**Гавриляк Соломія Ярославівна,**  
учениця 7 класу,  
Комунальний заклад Львівської обласної ради  
«Львівський науковий ліцей №1 імені Б.-І. Антонича»  
м. Львів, Україна.

**Нецько Вікторія Миколаївна,**  
заступник директора з науково-методичної роботи,  
вчитель англійської мови,  
Комунальний заклад Львівської обласної ради  
«Львівський науковий ліцей №1 імені Б.-І. Антонича»  
м. Львів, Україна,  
[viktoriyaoleynik85@gmail.com](mailto:viktoriyaoleynik85@gmail.com)

## СЕМАНТИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ ЛЕКСЕМИ TEA В ІДІОМАТИЧНИХ ОДИНИЦЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

**Анотація.** Статтю присвячено дослідженню семантичної еволюції лексики *tea* в англійській мові на прикладі ідіоматичних одиниць. У роботі простежено історичний шлях розвитку значень слова від його первинного номінативного значення до формування нових переносних значень у складі фразеологізмів і сленгових виразів. Розглянуто культурно-історичні передумови поширення чаю від Китаю до Європи та становлення чаювання як важливого елемента британської культури. Проаналізовано ідіоматичні одиниці англійської мови з компонентом *tea*, зокрема *not for all the tea in China*, *a storm in a teacup*, *one's cup of tea*, *take tea with someone*. Визначено основні механізми семантичних змін, серед яких метафоризація, метонімія, гіперболізація та фонетична омонімія. Окрему увагу приділено сучасним тенденціям розвитку значень лексики *tea* у цифровому комунікативному просторі. Показано, що під впливом соціальних мереж та інтернет-культури слово *tea* набуло нового сленгового значення – «плітки», «сенсаційна інформація», що відображено у виразах *spill the tea*, *hot tea*, *weak tea*, *what's the tea?* Доведено, що семантична трансформація лексики *tea* є результатом взаємодії мовних механізмів та соціокультурних чинників. Результати дослідження підтверджують, що лексема *tea* пройшла складний шлях розвитку від конкретного предметного значення до багатозначного культурного символу та важливого елемента сучасного мовного дискурсу.

**Ключові слова:** семантична еволюція, ідіома, фразеологія, лексема *tea*, англійська мова, метафора, метонімія, сленг, цифровий дискурс.

### 1. ВСТУП

Мова є надзвичайно динамічною системою, в якій лексичні одиниці зазнають постійних змін під впливом історичних, культурних та соціальних чинників. В цьому дослідженні увага буде зосереджена на лексемі *tea* в англійській мові, яка має глибоке культурне коріння і символічне значення, тому є показовою в цьому процесі.

Чай посідає особливе місце в культурі Об'єднаного Королівства, в якій він є не лише важливим елементом щоденного побуту, але й символом національної ідентичності, показником дотримання традицій та норм соціальної комунікації. Поступово слово *tea* набрало функцій культурного та соціального маркера, що відображає специфіку способу життя британців. Саме тому дослідження семантичної еволюції цієї лексики на прикладі ідіоматичних одиниць дозволяє глибше зрозуміти взаємозв'язок мови та культури Об'єднаного Королівства.

У загальному теоретичному контексті семантичні зміни у фразеологізмах пов'язують із соціокультурними чинниками, що змінюють первинні значення лексем. Так, у роботі “Idioms in English and Their Semantic Characteristics” (2024) розглядаються загальні закономірності семантичної організації англійських ідіом. Автори підкреслюють, що багато стійких виразів виникають із метафоричного перенесення значень: наприклад, *my cup of tea* (*те, що мені подобається*). Стаття “Structural–Semantic Taxonomy of English Phraseological Units” (2025) пропонує класифікацію ідіоматичних одиниць англійської мови за структурно-семантичними ознаками, що поєднують компонентний і когнітивний підходи. У цій роботі відзначається, що семантична еволюція часто відбувається шляхом розширення первинного значення і формування нових семантичних одиниць у межах фразеологізму.

Цікаву перспективу щодо аналізу семантичної еволюції ідіом дають дослідження, орієнтовані на цифрові форми мовлення. Так, у роботі “Slangvolution: A Causal Analysis of Semantic Change and Frequency Dynamics in Slang” (2022) автор підкреслює, що інтернет-спільноти та соціальні мережі значно прискорюють процеси семантичної зміни через високу мобільність і варіативність вживання.

Особливо показовим є дослідження сучасних ідіом, пов'язаних із найновішими соціокультурними практиками. Наприклад, у роботі Nisa, Jannah та Izzatunnisa (2025) розглядається сленговий вираз *spill the tea* у Twitter як семантична метафора. Автори аналізують, як цей вираз використовується для позначення обміну конфіденційною або сенсаційною інформацією, що свідчить про зміну первинного значення через соціальний контекст та мовлення в онлайн-середовищі.

Подібні висновки містяться у праці Mahiroh, Sueb та Arifuddin (2023). Дослідники вказують, що ця ідіома став маркером специфічної комунікативної практики, яка виникла внаслідок глобальної популярності соціальних платформ.

**Актуальність** теми дослідження зумовлена інтересом сучасного мовознавства до вивчення мовної картини світу, культурного значення та механізмів формування значень. Семантична еволюція слова *tea* є показовим прикладом того, як ціннісна категорія культури може перетворюватися на багатозначний символ і набувати нових функцій у мові, зокрема в ідіоматичних одиницях. В сучасному інформаційному просторі, соціальних мережах і медіа лексема *tea* набула нового поширеного значення, що свідчить про активні семантичні процеси.

**Об'єктом** дослідження є ідіоматичні одиниці англійської мови, що містять компонент *tea*.

**Предметом** дослідження виступають семантична еволюція та особливості функціонування лексеми *tea* у складі ідіом в різні історичні періоди розвитку англійської мови та культури.

**Проблема** дослідження полягає у необхідності з'ясування механізмів семантичної еволюції лексеми *tea* та встановлення того, як культурно значущий елемент трансформується в багатозначний символ і набуває нових функцій у складі ідіоматичних одиниць англійської мови.

**Мета** статті полягає в комплексному аналізі семантичної еволюції лексеми *tea* та визначенні механізмів формування її значень в ідіоматичних одиницях.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання наступних завдань: проаналізувати наукові джерела з лексикології та фразеології; дослідити етимологію слова *tea*; визначити основні етапи розвитку значень лексеми *tea*; здійснити семантичний аналіз ідіом з компонентом *tea*; виявити сучасні тенденції функціонування слова *tea* у медійному та сленговому дискурсі.

## Історія чаю від Китаю до Британії.

Чай, як культурний феномен, має багату історію, яка сягає давніх часів. За однією з легенд, китайський імператор Шень Нун був першим, хто відкрив корисні властивості чаю. Слуги імператора кип'ятили воду для пиття та омивання, в неї випадково потрапило кілька чайних листочків. Напій привернув увагу Шень Нуна своїм ароматом, а згодом так сподобався й іншим. Так почалась історія чаю – одного з найпопулярніших напоїв у світі.

Чай став невід'ємною частиною китайської культури, національною гордістю. Він мав велику цінність та цілющі властивості, його називали «ліками від ста хвороб».

З Китаю чай потрапив до Кореї, Японії, В'єтнаму, а згодом і до Середньої Азії. Завдяки Шовковому шляху чай став важливим товаром для торгівлі. У IX столітті чай з'явився в арабському світі, а в XVI ст. — в Європі. Португальці та голландці стали першими європейцями, які привезли чай з Китаю.

Слово *tea* походить від китайського терміну *tê* або *chá*, що залежало від регіону походження чаю та торговельних шляхів.

У південних портах Китаю (Фуцзянь, Тайвань) чай називали *tê*, він потрапив до Європи через морську торгівлю з Нідерландами.

У північних регіонах і внутрішніх маршрутах використовувалася форма *chá*, така назва потрапляла до Португалії та Іспанії через сухопутні торгові шляхи.

Таким чином, первинне значення лексеми *tea* було **конкретним предметом – напій із листя рослини *Camellia sinensis***, який споживали переважно в Китаї.

У XVII ст. починається історія англійського чаю. В 1662р. король Карл II одружується на Катерині Браганській, португальській інфанті. Саме вона привезла звичку до англійського двору. Чаювання стало модною світською церемонією. Чай швидко став символом аристократії, а згодом – національною традицією.

Британці імпортували величезні обсяги чаю з Китаю через Ост-Індську компанію (East India Company). У той період Китай фактично мав монополію на постачання чаю. Пам'ять про походження цієї рослинної культури знайшла своє відображення у ідіоматичній одиниці *not for all the tea in China*, яка створена на основі гіперболізації. Вислів «весь чай Китаю» означав неймовірне багатство. Спочатку існувала стверджувальна форма *for all the tea in China*, а згодом закріпилася заперечна - *not for all the tea in China*, яка означала категоричну відмову («ні за що у світі», «ні за які гроші», «ні за що, навіть за найбільшу винагороду»).

### **Чай в Британії: шлях до національного символу.**

Епохою популярності чаю став період XVII - XIX ст. В цей період чай еволюціонує від екзотичного імпортного товару до невід'ємного елементу повсякденного життя та важливого показника британської ідентичності.

У XVIII столітті, завдяки розширенню торговельних шляхів, чай стає більш доступним для середнього класу. Його споживання поступово виходить за межі аристократичного середовища та набуває масового характеру. У цей період формуються нові соціальні звички— чаювання як форма дозвілля, спілкування та демонстрації соціального статусу.

Упродовж XVII–XIX століть чай не лише інтегрується в економічну й побутову сфери британського суспільства, а й стає важливим елементом його символічної та мовної картини світу. Деякі відомі ідіоматичні одиниці розширюються і проходять семантичну адаптацію під новий культурний контекст. Ідіома *to sup the tea with the devil* (мати справу з небезпечною, підступною людиною) мала іншу форму – *to sup with the devil*.

Ще одним прикладом зміни форми є ідіома *a storm in a teacup* (перебільшення, сильне хвилювання через незначну подію). Ще у I ст. до н.е. римський письменник

Цицерон вживав латинський вислів *excitat fluctus in simpulo* (піднімати хвилі в маленькій чаші для жертвоприношень). Це говорить про античне походження ідіоми. Поява *teasur* говорить про зміну образів на актуальні, соціально близькі для британців.

З чашкою чаю пов'язаний ще один ідіоматичний вислів - *one's cup of tea* (те, що комусь подобається). Структура ідіоми підкреслює особистий вибір, індивідуальні смаки та переваги як у виборі різновидів чаю, так і у виборі речей.

У XVIII ст. чай стає доступнішим завдяки розширенню торгівлі та зниженню податків.

Однак високі податки певний час спричинили активну контрабанду. Чай став настільки популярним, що його нелегально ввозили тоннами.

Політичне значення чаю проявилось і в колоніях. У 1773 році відбулася подія, відома як Boston Tea Party, яка стала одним із каталізаторів Американської революції. Тоді колоністи протестували проти податку на чай, скинувши весь вантаж чаю в гавань. Таким чином, чай став не лише улюбленим напоєм, а й символом боротьби за свободу.

У 1840-х роках британська аристократка, герцогиня Анна Рассел (Anna Russell, Duchess of Bedford) започаткувала традицію «*afternoon tea*» – легкого чаювання між обідом і вечерею, яке включало чай, сендвічі та випічку. Цей ритуал швидко набув популярності серед британської аристократії і поступово став важливим елементом соціальної культури. Описаний факт підкреслює, як соціальні практики стимулюють семантичне розширення лексеми *tea*: слово перестало позначати лише напій.

Цей приклад ілюструє, як лексема *tea* з конкретним номінативним значенням зазнала семантичного розширення, перетворилася на культурний маркер, що включає ритуал, обрядовість і соціальну функцію. Таким чином, утворились метонімічні конструкції *afternoon tea*, *high tea*, які сприяли семантичному збагаченню слова та формуванню фразеологічних конструкцій, які відображають соціокультурні норми.

В цей час фраза *take tea with someone* (мати з кимось спільні справи, дружні соціальні стосунки) набуває в цей період соціального значення: підтримування соціальних зв'язків, демонстрація прихильності, прийняття в певне коло спілкування.

Запрошення «на чай» часто було знаком довіри, дружби або навіть кроком до встановлення тісніших стосунків, отже чай стає інструментом соціальної комунікації.

### **Сучасні тенденції розвитку значень лексеми *tea* в цифровому комунікативному просторі.**

XX – XXI ст. ознаменувалось переходом лексеми *tea* від маркеру національної ідентичності до сленгової одиниці в цифровому просторі. Особливо показовими є ідіоматичні одиниці, в яких лексема *tea* набуває нових значень. Найвідомішим прикладом є ідіома *spill the tea* (розповісти плітки). Цей вислів активно популяризувався через соціальні мережі, YouTube-культуру та реаліті-шоу, де фраза стала частиною мовного стилю учасників. Платформи на кшталт TikTok, Instagram стали середовищем активного поширення сленгового значення *tea*.

Який шлях семантичної трансформації пододала лексема *tea*? Споживання чаю відбувалося за процесом комунікації, обміном думок, обміном інформації, інколи *inside information*, інколи не зовсім достовірної. Чаювання та обмін інформацією стають синонімічними поняттями. А чи дійсно ця інформація є плітками? Одним із важливих механізмів формування нового сленгового значення лексеми *tea* є фонетична омонімія (омофонія). У сучасному молодіжному дискурсі поштовхом до переосмислення стало вживання літери *T*, що є скороченням від слова *truth* (правда). У вимові назва літери *T* (/ti:/) повністю збігається зі словом *tea* (/ti:/), що створює омонімічну пару.

Первісний вислів *spill the T* означав «розповісти правду». Завдяки фонетичній тотожності літери та слова відбулася графічна заміна ( $T \rightarrow tea$ ), що посилює образність

і сприяло популяризації виразу у цифровому просторі. Таким чином, омонімія стала причиною подальшої семантичної еволюції, унаслідок якої *tea* набуло значення «плітки», «пікантна інформація», «інсайдерські подробиці».

Подібний механізм характерний для сучасної інтернет-комунікації, (C-see, B-be, U-you).

Так, *Cambridge Dictionary* визначає *tea* як «interesting or shocking news about someone's private life». *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary* фіксує *tea* як «gossip or personal information». *Oxford English Dictionary* подає значення *tea* як «gossip, especially sensational or personal information». Це означає, що значення вже визнане нормативною лексикографією, а не лише інтернет-сленгом.

Тож, в англійській мові заявилися нові сучасні ідіоми і стали сленгові вирази:

- 1) to sip the tea - слухати інформацію;
- 2) to serve the tea – подати, розповісти новини;
- 3) hot tea – особливо цікава, скандальна інформація;
- 4) weak tea – непереконалива інформація;
- 5) true tea – правдива інформація;
- 6) what's the tea? – Що сталося? Які новини?

## ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило простежити семантичну еволюцію лексеми *tea* в англійській мові та встановити основні механізми формування її значень у складі ідіоматичних одиниць. Аналіз історичних, культурних і мовних чинників засвідчив, що розвиток значень цього слова безпосередньо пов'язаний із соціальними практиками та змінами в комунікативному середовищі.

На початковому етапі слово *tea* мало конкретне номінативне значення і позначало напій із листя рослини *Camellia sinensis*, який походить із Китаю. Поширення чаю через торговельні шляхи сприяло проникненню відповідної лексеми до європейських мов, зокрема до англійської. У Великій Британії з XVII століття чай поступово перетворюється з екзотичного імпортного товару на важливий елемент щоденного життя та культурної традиції.

Упродовж XVII–XIX століть лексема *tea* зазнала семантичного розширення. Вона почала позначати не лише сам напій, а й соціальну практику чаювання, ритуал спілкування та форму культурної взаємодії. У цей період формуються численні фразеологічні одиниці з компонентом *tea*, зокрема *one's cup of tea*, *a storm in a teacup*, *not for all the tea in China*, які відображають культурні особливості британського суспільства. Таким чином, слово *tea* поступово набуває функції культурного маркера та символу національної ідентичності.

Подальший розвиток значень лексеми *tea* пов'язаний із процесами семантичної трансформації, що відбуваються в сучасному комунікативному просторі. У XX–XXI століттях під впливом молодіжного сленгу, медіа та соціальних мереж слово *tea* отримало нове значення — «плітки», «сенсаційна або приватна інформація». Важливу роль у формуванні цього значення відіграла фонетична омонімія між назвою літери *T* (скорочення від *truth*) та словом *tea*. У результаті виникли нові сленгові та ідіоматичні вирази, такі як *spill the tea*, *sip the tea*, *serve the tea*, *hot tea*, *weak tea*, *what's the tea?*, які активно функціонують у цифровому дискурсі.

Отже, аналіз показує, що семантична еволюція лексеми *tea* відбувалася через такі мовні механізми, як метафоризація, метонімія, гіперболізація та фонетична омонімія. Водночас важливу роль відігравали соціокультурні чинники — історія поширення чаю, формування британських традицій чаювання та сучасні процеси цифрової комунікації.

Таким чином, лексема *tea* є показовим прикладом того, як слово з конкретним предметним значенням може поступово перетворюватися на багатозначний культурний символ і набувати нових функцій у мовленні. Її семантична еволюція демонструє тісний взаємозв'язок між мовою, культурою та суспільними змінами, що підтверджує динамічний характер розвитку лексичної системи англійської мови.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ : Академія, 2004. – 344 с.
2. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – Київ : Академія, 2010. – 464 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.
4. Селіванова О. О. Нариси з української фразеології: психокогнітивний та етнокультурний аспекти. – Київ : Брама, 2004. – 276 с.
5. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови. – Київ: Знання, 2007. – 494 с.
6. Ayto J. The Oxford Dictionary of English Idioms. – Oxford : Oxford University Press, 2020. – 432 p.
7. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. – 3rd ed. – Cambridge : Cambridge University Press, 2019. – 499 p.
8. Moon R. Fixed Expressions and Idioms in English: A Corpus-Based Approach. – Oxford : Oxford University Press, 1998. – 338 p.
9. Simpson J., Speake J. The Oxford Dictionary of Proverbs. – Oxford : Oxford University Press, 2015. – 416 p.
10. Nisa A., Jannah M., Izzatunnisa N. Semantic metaphor in the slang expression *spill the tea* on Twitter // Journal of Language and Linguistic Studies. – 2025. – Vol. 21(2). – P. 134–145.
11. Mahiroh S., Sueb A., Arifuddin. Slang expressions in digital communication: the case of *spill the tea* // International Journal of Linguistics Studies. – 2023. – Vol. 5(1). – P. 45–52.
12. Idioms in English and Their Semantic Characteristics. // *Linguistic Research Journal*. – 2024.
13. Structural–Semantic Taxonomy of English Phraseological Units. // *Journal of Modern Linguistics*. – 2025.
14. Slangvolution: A Causal Analysis of Semantic Change and Frequency Dynamics in Slang. – 2022.
15. Cambridge Dictionary. Tea [Electronic resource]. – Mode of access: <https://dictionary.cambridge.org>
16. Merriam-Webster Dictionary. Tea [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.merriam-webster.com>
17. Oxford English Dictionary. Tea [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.oed.com>

Матеріал надійшов до редакції 10.03.2026 р.

## THE SEMANTIC EVOLUTION OF THE LEXEME *TEA* IN ENGLISH IDIOMATIC EXPRESSIONS

Solomiia Havryliak,  
Grade 7 student,  
Municipal Institution of the Lviv Regional Council

*“Lviv Scientific Lyceum No. 1 named after Bohdan-Ihor Antonych”*  
Lviv, Ukraine

**Viktoriia Netsko,**

Deputy Director for Scientific and Methodological Work,  
English Teacher,

Municipal Institution of the Lviv Regional Council

*“Lviv Scientific Lyceum No. 1 named after Bohdan-Ihor Antonych”*

Lviv, Ukraine,

[viktoriyaoleynik85@gmail.com](mailto:viktoriyaoleynik85@gmail.com)

**Abstract.** Abstract's text in English. article is devoted to the study of the semantic evolution of the lexeme tea in the English language on the basis of idiomatic expressions. The research traces the historical development of the word from its original nominative meaning – a beverage made from the leaves of the plant *Camellia sinensis* – to the emergence of new figurative meanings within idioms and modern slang expressions. The paper examines the historical and cultural background of the spread of tea from China to Europe and the formation of tea drinking as an important element of British culture. Special attention is paid to English idioms containing the component tea, such as not for all the tea in China, a storm in a teacup, one's cup of tea, and take tea with someone. The study identifies the main mechanisms of semantic change, including metaphor, metonymy, hyperbole, and phonetic homonymy. Particular focus is placed on contemporary tendencies in the development of the lexeme tea in the digital communicative space. Under the influence of social media and internet culture, the word tea has acquired a new slang meaning referring to gossip, sensational or private information. This meaning is reflected in expressions such as spill the tea, hot tea, weak tea, and what's the tea? The research demonstrates that the semantic transformation of the lexeme tea is the result of the interaction between linguistic mechanisms and socio-cultural factors. The findings confirm that the word tea has evolved from a concrete lexical unit into a polysemantic cultural symbol and an active element of modern communicative discourse.

**Keywords:** semantic evolution, idioms, phraseology, lexeme tea, English language, metaphor, metonymy, slang, digital discourse.